

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 249/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojмира Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že «4. Sťažovateľka podala dňa 10. 05. 2011 na Okresný súd žalobu, ktorou tento žiadala, aby zaviazal Slovenskú republiku – Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Chlumeckého 2, 820 12 Bratislava 212, IČO: 31 688 861 („Žalovaný“) na zaplatenie sumy 460 000 eur s príslušenstvom. Nárok sťažovateľky bol odôvodnený škodou spôsobenou nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov („Zákon o zodpovednosti“).

5. Nezákonným rozhodnutím, ktorým bola Sťažovateľke spôsobená škoda, je rozhodnutie Správy katastra Humenné č. V-650/06 z 28. 06. 2006 („Nezákonné rozhodnutie“), ktorým bol povolený vklad záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve Sťažovateľky, pričom toto právo bolo zapísané na list vlastníctva [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ] v časti C – tarchy. Bolo tak urobené na základe záložnej zmluvy uzavretej 29.10. 2003

medzi veriteľom a záložným veriteľom [REDACTED] a záložcom a vlastníkom založených nehnuteľností, ktorým bola Sťažovateľka („Záložná zmluva“). Záložné právo bolo zriadené pre zabezpečenie pohľadávky s príslušenstvom zo zmluvy o pôžičke z 29.10.2003 uzavretej medzi veriteľom [REDACTED] a dlžníkom [REDACTED], pričom pohľadávka veriteľa bola vo výške 4 500 000 Sk. V dôsledku povolenia vkladu záložného práva došlo k realizácii záložného práva – dňa 2. 7. 2007 bola vykonaná dobrovoľná dražba predajom nehnuteľností vo vlastníctve Sťažovateľky, pričom novým vlastníkom týchto nehnuteľností sa stala spoločnosť Coryn, s.r.o. Nezákonné rozhodnutie bolo následne na základe žaloby o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Správy katastra Humenné zrušené rozsudkom Krajského súdu z 9. decembra 2008 sp. zn. 1S/124/2006-128.

6. Dňa 22. 11. 2013 Okresný súd rozsudkom („Prvý rozsudok“) zaviazal Žalovaného zaplatiť Sťažovateľke sumu 435 000 Eur spolu s ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 14. 03. 2011 až do zaplatenia vo výške 8%, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal Sťažovateľke trovy konania. Rozsudok Okresný súd odôvodnil tým, že boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky na priznanie náhrady škody, ktorej výška bola zistená znaleckým posudkom.

7. Prvý rozsudok bol uznesením Krajského súdu z 31. 03. 2015 na základe odvolania Žalovanej zrušený vo vyhovujúcej časti a v časti trov konania. Podľa právneho názoru Krajského súdu v konaní doposiaľ neboli preukázané všetky zákonom požadované podmienky, ktoré musia byť splnené na priznanie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Pochybnosti sa podľa Krajského súdu týkali primárne problematiky príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou.

8. Dňa 27. 01. 2016 Okresný súd po doplnení dokazovania rozsudkom („Druhý rozsudok“) rozhodol tak, že Žalovanú zaviazal zaplatiť Sťažovateľke 435 000 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8% od 14. 03. 2011 do zaplatenia. Druhý rozsudok Okresného súdu bol odôvodnený tým, že boli splnené všetky predpoklady na náhradu škody, ktoré predpokladá Zákon o zodpovednosti.

9. Na základe odvolania podaného Žalovanou bol Druhý rozsudok uznesením Krajského súdu zo 6. 6. 2017 zrušený a vec bola Okresnému súdu vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Zrušenie Druhého rozsudku Krajský súd odôvodnil tým, že neboli splnené

predpoklady na náhradu škody, konkrétne príčinná súvislosť, pretože nebolo preukázané, že Nezákonné rozhodnutie bolo hlavnou a jedinou príčinou škody, pričom zároveň Sťažovateľka mohla podať aj iné žaloby, ako napr. žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby.

10. Dňa 20. 10. 2017 Okresný súd rozsudkom sp. zn. 21C/63/2011-436 („Tretí rozsudok“) žalobu Sťažovateľky zamietol. V Treťom rozsudku Okresný súd okrem iného poukázal na to, že Sťažovateľka neunesla svoju dôkaznú povinnosť a nepreukázala príčinnú súvislosť medzi Nezákonným rozhodnutím a škodou. Konkrétne je v Treťom rozsudku uvedené, že „nebolo preukázané, aby nezákonné rozhodnutie katastra o povolení vkladu záložného práva do katastra bolo jedinou a hlavnou príčinou škody. Povolením vkladu záložného práva nedošlo k zmene vlastníka a nedošlo ani k jeho obmedzeniu jeho vlastníckych práv. K predaju pozemkov a k zmenšeniu majetku došlo až následne, udelením príklepu na dobrovoľnej dražbe.».

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „11. Proti Treťiemu rozsudku podala Sťažovateľka prostredníctvom Advokáta odvolanie, v ktorom poukázala na to, že nie je zrejmé, aká iná príčina mohla byť dôvodom platného vzniku záložného práva ako Nezákonné rozhodnutie, ktorým bol povolený vklad záložného práva. Žiadna iná príčina platného vzniku záložného práva ako Nezákonné rozhodnutie neexistuje. Bez nezákonného rozhodnutia by nemohla byť ani realizovaná dražba, v dôsledku ktorej Sťažovateľka prišla o svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam.

12. Krajský súd o odvolaní Sťažovateľky rozhodol Napádaným rozsudkom z 19. júna 2018, ktorým Tretí rozsudok Okresného súdu potvrdil a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

13. Následne bolo proti tomuto rozsudku Sťažovateľkou podané dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. 1. 2019 odmietnuté.“.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že «25. Neuralgickým bodom predmetného sporu bolo posúdenie existencie príčinnej súvislosti medzi Nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Práve príčinná súvislosť bola primárnym dôvodom pre zrušenie Prvého rozsudku aj Druhého rozsudku Okresného súdu Krajským súdom...

29. Ak budeme vychádzať z predpokladu, že výlučnou podmienkou je, aby predmetná príčina vzniku škody bola jediná, poškodeného (v tomto prípade Sťažovateľku) takýto prístup stavia do výrazne nevýhodnej pozície. Ak by popri Nezákonnom rozhodnutí existovali (bez toho, aby na to mal poškodený vplyv) aj ďalšie, čo i len vedľajšie príčiny vzniku škody (ako je to aj v tomto prípade), pre poškodeného by tento striktný prístup znamenal, že sa náhrady škody automaticky nedomôže, a to ani pomerne. Dôvodom by bola skutočnosť, že príčinou vzniku škody nebola výlučne jedna právna skutočnosť (hoci aj hlavná, bez ktorej by ku vzniku škody nebolo došlo), ale aj ďalšie. Tento striktný prístup by zároveň vylučoval priznanie čo i len pomernej časti vzniknutej škody (v miere, v akej sa táktorá právna skutočnosť na vzniku škody podieľala), pretože by nemohla byť splnená podmienka príčinnej súvislosti...

35. Keďže v predmetnom prípade bolo hlavnou príčinou vzniku škody spôsobenej Sťažovateľke práve Nezákonné rozhodnutie, striktný výklad podaný Krajským súdom a aj Okresným súdom (viazaným právnym názorom Krajského súdu) Sťažovateľke znemožňuje domôcť sa náhrady škody jej spôsobenej štátom...

39. Preto aj keby Sťažovateľka mala aj iné adekvátne prostriedky nápravy stavu spôsobeného Nezákonným rozhodnutím, uvedené nemôže znamenať, že štát je z toho automaticky „vyvinený“, a teda že automaticky nemôže zodpovedať za žiadnu škodu. Ak bol Krajský súd toho názoru, že Sťažovateľka napr. mohla napadnúť samotnú dobrovoľnú dražbu (hoci ako poukazovala, nezákonnosť Nezákonného rozhodnutia bola konštatovaná až po samotnej dražbe), to samo osebe nemohlo automaticky viesť k záveru, že absentuje príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nezákonným rozhodnutím, ale malo sa to (za predpokladu, že by bol uvedený názor Krajského súdu správny) prejaviť vo výške priznanej náhrady škody a nie v prehre sporu.».

5. Napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sú podľa sťažovateľky arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v nich krajský súd a najvyšší súd nevysporiadali so všetkými námietkami sťažovateľky, ktoré boli uplatnené v rámci odvolacieho a dovolacieho konania.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok a napadnuté uznesenie zruší a vec vráti na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

12. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

13. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

14. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými či právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

15. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamená, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

16. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis

proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

17. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

18. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018

19. Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 21 C 63/2011-436 z 20. októbra 2017. Vo vzťahu k záverom obsiahnutým v napadnutom rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu

sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybnit' ich ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by napadnutý rozsudok bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený, a tým mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

20. Sťažovateľka v tejto časti ústavnej sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd napadnutý rozsudok neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými jej námietkami uvedenými v odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 21 C 63/2011-436 z 20. októbra 2017. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd rozhodol arbitrárne. V dôsledku toho malo podľa nej dôjsť k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti, rešpektujúc rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (m. m. rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolská a Zvolský v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) a vychádzajúc zo svojej (už) ustálenej judikatúry, ústavný súd uvádza, že v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania považuje lehotu na podanie ústavnej sťažnosti v zásade za zachovanú (s výnimkou prípadov, kde to konkrétne okolnosti posudzovanej veci zjavne vylučujú) aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu, ak bola táto lehota dodržaná vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu dovolacieho súdu (m. m. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, IV. ÚS 394/2013).

22. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). Tieto judikáty sa premietli do § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota

na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Vzhľadom na to sa ústavný súd zaoberal namietaným porušením už uvedených práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018.

23. V relevantných častiach napadnutého rozsudku krajský súd predovšetkým uviedol:

„16. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu 1. inštancie, že v konaní bolo preukázané, že Správa katastra Humenné vydala pod. č. V-650/06 dňa 28.06.2006 nezákonné rozhodnutie, ktorým bol povolený vklad záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu, čím podľa OZ platne vzniklo záložné právo a následne došlo k predaju nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu na dobrovoľnej dražbe. Toto rozhodnutie má konštitutívne účinky a znamená platný vznik záložného práva k nehnuteľnostiam.

Uvedené rozhodnutie Správy katastra Humenné č.V-650/06 z 28.06.2006, ktorým bol povolený vklad záložného práva je nezákonné, pretože v konaní bolo preukázané, že Krajský súd v Prešove ho v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, svojim rozsudkom č. k. 1S/124/2006-128 z 09.12.2008, ktorý sa stal právoplatným 25.02.2009 a vykonateľným dňa 12.03.2009 zrušil a vec bola vrátaná na ďalšie konanie. Súd teda v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia právoplatne týmto rozsudkom rozhodol, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné a preto ho zrušil a v rozsudku špecifikoval jeho nezákonnosť, t. j. ktoré konkrétne právne normy boli porušené. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že podľa ust. § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. aj podľa ust. § 442 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). V konaní bolo skutočne preukázané, že všeobecná hodnota veci bola ku dňu 2.7.2007, teda ku dňu príklepu a zániku vlastníckeho práva žalobcu určená znaleckým posudkom súdneho znalca vo výške 435.000 eur. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade žalobca neunesol dôkaznú povinnosť a nepreukázal príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, pričom v danom prípade zavinenie sa nevyžadovalo, lebo išlo o objektívnu zodpovednosť. Preto bolo namieste žalobu zamietnuť. Odvolací súd zhodne s názorom súdu 1. inštancie má za to, že nebolo preukázané, aby nezákonné

rozhodnutie katastra o povolení vkladu záložného práva do katastra bolo jedinou a hlavnou príčinnou škody. Povolením vkladu záložného práva nedošlo k zmene vlastníka a nedošlo ani k obmedzeniu jeho vlastníckych práv. K predaju pozemkov a k zmenšeniu majetku došlo až následne, udelením príklepu na dobrovoľnej dražbe, ktorá však nasledovala až potom, ako hlavný dlžník neslnil svoj záložným právom zabezpečovaný dlh (nesplnenie pohľadávky riadne a včas). Ide o zloženú právnu skutočnosť, z ktorej nezákonné rozhodnutie o povolení vkladu záložného práva nie je jedinou a hlavnou skutočnosťou. Podstatné je, že vkladom záložného práva (nezákonné rozhodnutie) nedošlo k prevodu vlastníckeho práva žalobcu a teda ani k zmenšeniu jeho majetku. I odvolací súd má za to, že v danom prípade v konaní o náhradu škody voči štátu je potrebné skúmať, či žalobca využil všetky oprávnené prostriedky, aby ujmu, ktorá predstavuje náhradu škody, bolo možné nahradiť inak. Odvolací súd zotrúva na svojom právnom názore, že žalobca mohol a mal v súlade s judikatúrou R89/2000 (analogický ručiteľ voči dlžníkovi) uplatniť si žalobou voči dlžníkovi náhradu toho, čo za dlžníka plnil záložnému veriteľovi zo svojho majetku. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia má prednosť pred právom na náhradu škody voči štátu.

Taktiež dlžník mohol a mal podať žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby, keďže vedel, že prebieha súdne konanie o neplatnosť vkladu záložnej zmluvy, na základe ktorej sa dražba realizovala. Tam mohol uplatniť aj námietky o neplatnosti záložnej zmluvy a iné námietky, čo však bez vážneho dôvodu neurobil. Pokiaľ žalobca poukázal na výsledky trestného konania, kde bolo konštatované, že zabezpečovaný dlh bol dlžníkom splnený, mohol a mal podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia voči záložnému veriteľovi, ktorý sa na jeho úkor obohatil, lebo jednak prijal vrátené peniaze a jednak navrhol vykonať dobrovoľnú dražbu na záloh.“

24. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s námietkami sťažovateľky uvedenými v odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 21 C 63/2011-436 z 20. októbra 2017. Krajský súd sa s argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a preto napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Postup krajského súdu, ktorý vyústil do vydania napadnutého rozsudku, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za taký, ktorým by došlo k popretiu podstaty, zmyslu alebo účelu vo veci sťažovateľky použitých procesno-

právných noriem. Vzhľadom na uvedené ani napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno považovať za neodôvodnený či arbitrárny.

25. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019

26. Sťažovateľka v tejto časti ústavnej sťažnosti predovšetkým namieta, že najvyšší súd napadnuté uznesenie neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými jej námietkami uvedenými v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd rozhodol arbitrárne a vzhľadom na to sú podľa nej závery dovolacieho súdu nesprávne. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľky k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019 najvyšší súd uviedol:

„Žalobkyňa v dovolaní namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili jednu zo základných podmienok úspešnosti uplatnenia náhrady škody spôsobenej štátom z dôvodu nezákonného rozhodnutia, a to príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím Správy katastra Humenné a vzniknutou škodou, a zároveň súdy nižších inšancií od nej požadovali najprv uplatnenie iných opravných prostriedkov, aby ujmu, ktorá predstavuje náhradu škody, bolo možné nahradiť inak. Dovolací súd dospel k záveru, že uvedené námietky je potrebné z hľadiska materiálneho považovať za námietky netýkajúce sa procesného postupu súdov (v zmysle procedúry prejednávania veci), ale za námietky týkajúce sa právneho posúdenia

veci (právnych záverov súdov), na ktorom súdy založili svoje rozhodnutia. Dovolací súd poznamenáva, že v dôvodoch dovolania dovolateľka neuvádza, aká konkrétna právna otázka bola odvolacím súdom nesprávne riešená a v čom spočíva nesprávnosť toho riešenia. Pokiaľ by totiž dovolanie tieto dôvody obsahovalo, išlo by o dovolací dôvod upravený v ustanovení § 432 ods. 1 C.s.p., t. j., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Tento dovolací dôvod však dovolateľka v dovolaní nekonkretizovala v zmysle § 432 ods. 1 C.s.p., teda ani nepoužila.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. je potrebné konštatovať, že najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania. Na tom zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľka neopodstatnene tvrdí, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).“

28. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019 zaoberal a ústavne akceptovateľným

spôsobom aj vysporiadal s relevantnými dovolacími námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnil, a preto dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

29. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019 a základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019, podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019

30. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 3 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 16/2018-458 z 19. júna 2018 a napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 196/2018 z 29. januára 2019, je

nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomnej previazanosti ňou použitej argumentácie. Aj v tejto časti je preto ústavná sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2019